

Kós Károly

(1883. december 16. -1977. augusztus 24.)

Középiskolai tanulmányait a kolozsvári református kollégiumban végezte, ezután a busapesti József Nádor Műegyetem mérnöki szakára jelentkezett. Két év múlva átiratkozott az építész szakra, ahol **1907-ben szerzett diplomát.**

Kezdő építészként különböző építészeti irodákban dolgozott, majd a **Székelyföld építészetét tanulmányozta.** Tervezői munkájában elsősorban a kalotaszegi népi architektúra, az erdélyi népművészet és történelmi építészeti emlékek motívumait igyekezett felhasználni.

1912-ben *Régi Kalotaszeg* c. illusztrált építészeti tanulmányát a Magyar Mérnök- és építész egyesület Czigler-érmével tüntették ki. 1916-ban őt bízták meg IV. Károly Király koronázási ünnepsége díszleteinek tervezésével.

1910-ben földet vásárolt a kalotaszegi Sztánán, felépítette nyaralóját (későbbi lakóházát) és feleségül vette a türei református lelkész leányát, Balázs Idát. Gyermekük között Kós Balázs mezőgazdasági szakíró, szerkesztő, Kós András szobrászművész, Koós Zsófia színésznő, ifj. Kós Károly néprajzkutató, író lett. **1917–1918** során állami ösztöndíjjal Isztambulba ment tanulmányútra. **1944** őszén sztánai otthonának – románok általi – kifosztása után Kolozsvárra menekült.

1919-ben megalakította a Kalotaszegi Köztársaságot.

1924-ben író-társaival megalapította az **erdélyi írók önálló könyvkiadó vállalatát**, az Erdélyi Szépművészek Céhét, amelynek megszűnéséig, **1944-ig** tagja volt.

Egyik alapító tagja volt az 1926-ban alakult helikoni közösségnek, amelynek folyóiratát, az **Erdélyi Helikont** 1931-től ő szerkesztette. **1948–49-ben** a világosság c. kolozsvári lap belső munkatársa volt.

Élete során több közéleti szerepet vállalt: **1912** telén Sztánán **Kalotaszeg** címmel lapot indított, **1921-ben** megjelentette a **Kiáltó szó** című röpiratát. **Alapító tagja volt az Erdélyi Néppártnak** és **1922-ben Vasárnap** címmel képes politikai újságot indított és szerkesztett.

A második világháború után, a demokratikus átalakulásban reménykedve, újra politikai szerepet vállalt és a Magyar Népi Szövetség Kolozs megyei elnöki tisztségét töltötte be, majd **1946–1948 között nemzetgyűlési képviselő volt.**

1940-től a kolozsvári Mezőgazdasági Főiskolán mezőgazdasági építészeti tanított. **1945-től** a Főiskola dékánja, majd **1953-ig** tanára volt.

